PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
Komisija za varstvo gorske narave
Usposabljanje za: VARUH GORSKE NARAVE

Seminarska naloga

GNEZDILNICE OB ŠENTILJSKI POTI

8. usposabljanje za VGN
Sladki Vrh, 6. avgust 2010

MENTOR: Rozalija Skobe

AVTOR: Jožica Rožič
Planinsko društvo Paloma Sladki Vrh

KAZALO:

Stran

1. Uvod …… 3
2. Planinsko društvo »Paloma« Sladki Vrh …… 4
3. Šentiljska pot …….. 6
4. Reka Mura …….. 7
5. Življenje v Muri in ob njej …….…… 7
6. Gnezdilnice za ptice …….. 9
7. Gnezdilnice za ptice ob Šentiljski poti ……..…… 11
8. Zaključek …….....…… 14
9. Viri in literatura ……..…….. 16

1. UVOD

KDOR IŠČE CILJ,
BO OSTAL PRAZEN, KO GA BO DOSEGEL,
KDOR PA NAJDE POT,
BO CILJ VENO NOSIL V SEBI.

Nejc Zaplotnik, Pot

Odraščala sem v objemu narave, tik ob Avstrijski meji, pod Plačkim vrhom, v okolju, kjer se v mojem otroštvu močno čutila razlika; preko meje je bilo okolje urejeno, kmetijske površine obdelane, zasnovane in označene pohodne poti, ljudje so se že od nekdaj sprehajali, vse pogosteje tudi po »naši« strani …
… kjer pa se je zavest začela razvijati nekoliko kasneje, v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Sedaj je tudi pri nas tako, zame še lepše. Dvorišča so urejena, nova odlagališča ne nastajajo, stara so v veliki meri očiščena, trajni nasadi so obdelani, prav tako polja, pohodne poti so urjene, označene in obiskane s strani domačinov, izletnikov iz vseh koncev Slovenije, kakor tudi tujcev. Nekateri opuščeni vinogradi so pogozdeni, drugi pa so se tako zarasli, da nudijo zaščito in prebivališče divjadi in pticam.

Razgledni stolp na Plačkem vrhu

Plački vrh

V hribe zahajam od desetega leta starosti. S planinami me je seznanil stric, velik ljubitelj gora, ki je poznavanje njenih lepot in poti zelo rad delil s sorodniki in prijatelji, vseskozi pa nas je osveščal, kako se moramo v naravi gibati, ji prisluhniti, se obnašati v njej. Zmeraj sem ponosno stala ob njem, ko nas je seznanjam z rastlinjem ob poti, pokazal žival, ki je brez njega verjetno sploh ne bi opazili, nas opozarjaj kje in kako naj stopimo, da kaj ne poškodujemo ali sprožimo kamenja, odločal je tudi kje, kaj in koliko bomo jedli. Da, stric je tisti, ki je v meni prebudil željo in potrebo, da se vedno znova vračam tja gor ali kam drugam in me naučil osnov kaj vse je pomembno pri načrtovanju poti. In prav želja, predstaviti naravo, njeno naravno, kulturno in zgodovinsko dediščino drugim, jih osvestiti o sobivanju z njo, je pripomogla, da sem v PD Paloma Sladki Vrh pričela z aktivnostmi kot vodnica in sodelovati z odsekom za varovanje narave v našem PD.

Pred desetimi leti sem se z družino preselila v Sladki Vrh, na prvi pogled mrko, turobno tovarniško naselje. Takoj smo s kolesi pričeli z raziskovanjem okolice. Izleti so nas vodili vedno dalj in nam kmalu odprli oči, da smo v bistvi sredi narave, da si v prehojenih petih minutah lahko dovolj vstran, da ne slišiš hrupa tovarne in prometa. Mene je prevzela reka Mura. V njej in ob nje se zmeraj nekaj dogaja, vsak dan lahko opaziš kaj novega ali spremenjenega. Zelo redki so dnevi, ko me pot ne zanese tja.

Sladki Vrh

Čistilna naprava pri tovarni papirja Paloma

Odsek za varstvo narave v našem PD je zasnoval in pričel z realizacijo projekta nameščanja gnezdilnic ob Šentiljski poti. Pridružila sem se ob prvem nameščanju le teh. S pomočjo varuhov gorske narave našega PD in drugih članov odseka, bom nadaljevala s projektom, s ciljem, da ob celotnem delu Šentiljske poti, ki poteka ob reki Muri namestimo gnezdilnice za redke in ogrožene vrste ptic s poudarkom, da k projektu čimbolj pritegnemo in vključimo mlade planince OŠ Sladki Vrh in Šentilj. Več o že narejenem in načrtovanem v nadaljevanju.

2. PLANINSKO DRUŠTVO »PALOMA« SLADKI VRH

Planinsko društvo Sladki Vrh je bilo ustanovljeno 11. Junija 1976 na Sladkem Vrhu. Pobudo za ustanovitev društva je dal takratni načelnik GRS Albin Vengust, v prepričanju, da bo društvo lahko ob pomoči Sladkogorske tovarne papirja obnovilo in ponovno odprlo Ribniško kočo. To je društvu tudi uspelo in je 2. septembra 1978 slavnostno odprlo prenovljeno Ribniško kočo.

Ribniška koča

OŠ Sladki Vrh - planinski tabor na Ribniški koči

Prvi predsednik društva je bil Mirko Čeček. Leta 1978 ga je nasledil Maks Vake, ki je vodil društvo do leta 1983, ko je vodenje prevzel Peter Slekovec. Tega leta se je društvo preimenovalo v Planinsko društvo "Paloma" Sladki Vrh. Leta 1995 je bil za predsednika UO društva izvoljen Franc Perko, ki društvo vodi še danes. Društvo je v času svojega obstoja premagovalo razne težave. Največ dela je povzročalo upravljanje z Ribniško kočo in to vse do takrat, ko smo kočo predali najemniku g. Janku Zapečniku. Zaradi problemov s kočo je bilo zanemarjeno delo na področju planinstva in s tem je začelo število članov upadati. Po večji angažiranosti UO na področju planinstva so se planinci pričeli vračati in s tem je število članov ponovno raslo.

Leta 2001 je društvo proslavilo 25. obletnico delovanja in ob tem izdalo Zbornik PD Paloma, ki ga je uredila skupina planincev pod vodstvom Iva Velikogne. Ob našem jubileju smo odprli markirano pot imenovano Šentiljska pot, katere pobudnik in avtor je Srečko Najmajster. Pot je markiral odsek markacistov PD Paloma, ki je bil ustanovljen v ta namen.

Posebna pozornost se v vseh letih delovanja posveča delu z mladimi planinci. V osnovni šoli Sladki Vrh in osnovni šoli Rudolfa Maistra Šentilj delujeta planinska krožka. Člani krožka tekmujejo za znake Mladi planinec in se udeležujejo tekmovanj Mladina in gore. Leta 2003 je bilo naše društvo s pomočjo Osnovne šole Sladki Vrh organizator 15. regijskega tekmovanja Mladina in gore.

Vodniški odsek

Društvo je imelo pred leti dovolj planinskih vodnikov, vendar so se nekateri vodniki odselili, drugi pa so prenehali delovati kot vodniki. Danes ima društvo tri vodnike, manj zahtevne izlete in pohode pa organizirajo tudi izkušeni planinci našega planinskega društva. Pri organizaciji najzahtevnejših izletov prosimo za pomoč pri drugih planinskih društvih.

Markacijski odsek

Odsek vodi Niko Drečnik, sestavljajo pa ga štirje markacisti. V društvu in v MDO Podravja so zelo aktivni. Vestno skrbijo za Šentiljsko pot in pot na Kozjaku od Duha na Ostren Vrhu do Kaple.

Odsek za varstvo narave

Pod uspešnim vodstvom Darka Lorenčiča (vodja odbora za varstvo narave pri MDO PDP), v okviru PD Paloma, deluje tudi odsek za varstvo narave. V odseku imamo dva VGN, ki sta uspešno zaključila usposabljanje in že nekaj let aktivno delujeta, eno pripravnico in več članov PD, ki se redno vključujejo v projekte odseka. Naj omenim le nekaj aktivnosti:

- članstvo in aktivno sodelovanje pri projektih Zveze društev za obvarovanje in sonaravni razvoj ob Muri – Moj Mura,
- velikonočnica na Boču; varovanje, ohranjanje, opozarjanje pristojnih na ogroženost in neprimerno ravnanje na območju rastišča,
- s strani vodje odseka g. Darka Lorencčiča je v MDO Podravja bila podana pobuda o izvedbi sanacije planinske poti na Lovrenških jezerih, ki je že skoraj v celoti realizirana,

- sodelovanje z mentorji planinskih krožkov v OŠ Sladki Vrh in OŠ Rudolfa Maistra Šentilj; priprava in izvedba akcij z mladimi planinci (čistilna akcija, nameščanje gnezdilnic), …

3. ŠENTILJSKA POT

Leta 2001, ko je PD Paloma proslavilo 25. obletnico delovanja, smo odprli planinsko pot, imenovano Šentiljska pot. Odsek markacistov je v tesnem sodelovanju s pobudnikom in idejnim vodjem, vodnikom g. Srečkom Najmajster, skrbno načrtoval in označil krožno planinsko pot po občini Šentilj. Začetek Šentiljske poti je v starem delu Šentilja, pri gostilni Belna. Zasnovana je tako, da jo lahko prehodimo v več etapah. Pot je dolga slabih 57 km, ob poti je 12 kontrolnih žigov, predviden čas hoje za celotno pot je približno 18 ur.

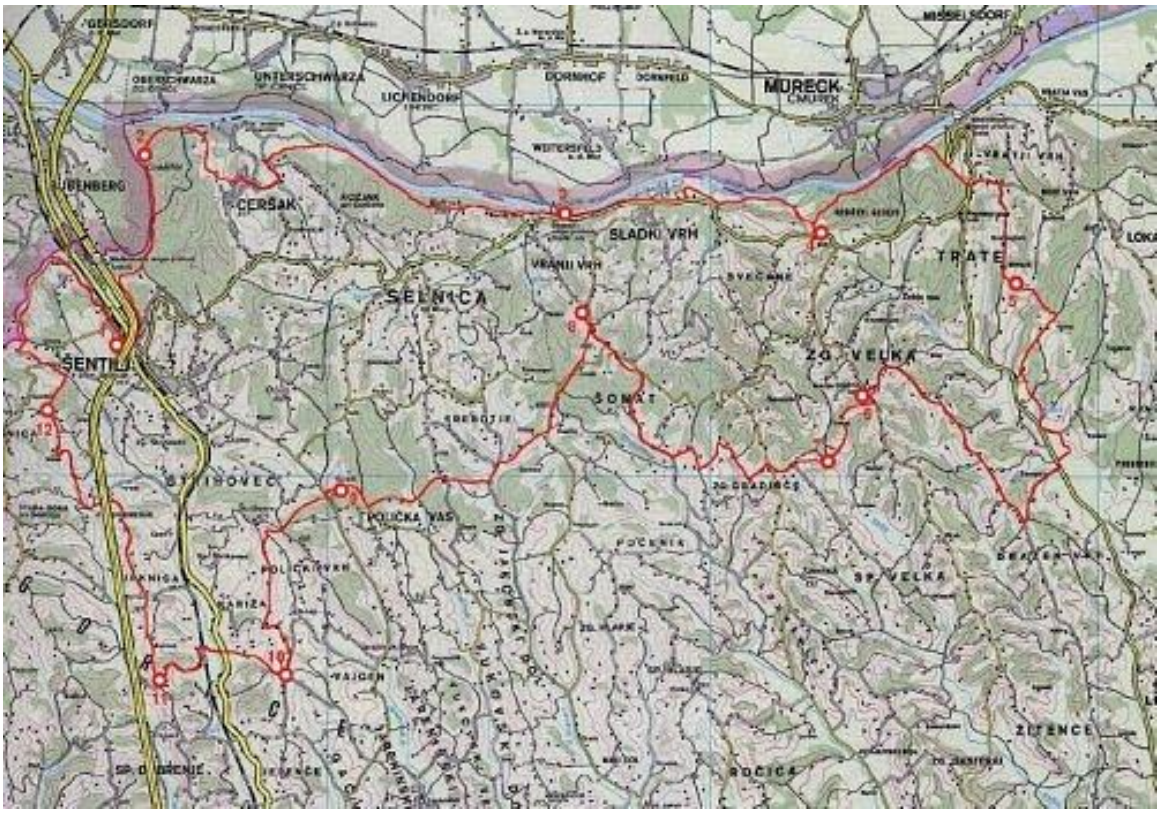

Zemljevid Šentiljske poti

Pot, ob kateri je veliko znamenitosti (nekatere so označene z informacijskimi tablami), pohodnika vodi skozi naselja, v veliki meri pa je speljana po ali ob gozdovih, kamor se lahko odpraviš samo peš. Vsak ljubitelj narave se lahko naužije miru, prisluhne mnogim pticam in drugim živalim, občuduje pester rastlinski svet in se prepusti zapeljati melodijam Mure, ki spremlja pohodnika lep del poti.

Nekatere od znamenitosti ob poti:
- keltske gomile na Novinah,
- gomilno gorbišče na Gradišču (ilirsko-keltsko gradišče, najden keltski novec),
- kanal reke Mure (bober),
- brod na Muri, ki se uporablja za prečkanje reke Mure že več kot 80 let,

- grad Trate (v starih zapisih se prvič omenja leta 1148),
- cerkev Marije Snežne v centru Zgornje Velke (zgrajena v letih 1789 – 1791),
- Rajšpova gomila o kateri kroži več zgodb, …

4. REKA MURA

Reka Mura izvira v Avstriji, na zahodnem robu Nizkih Tur, izliva se v reko Dravo na Hrvaškem.Na naše ozemlje priteče v bližini Šentilja, je po delu toka po našem ozemlju prav deroča. Vse do Petanjcev je Mura mejna reka med Avstrijo in Slovenijo, to vlogo pa zopet prevzame od Gibine navzdol, kjer postane mejna reka med Slovenijo in Hrvaško. Mura ima na našem ozemlju malo pritokov; pomembnejši so Kučnica, Ščavnica in Krka. Celotni tok Mure je dolg dobrih 444 kilometrov, od tega pa jih je le 26 čisto slovenskih; 39 si jih deli z Avstrijo, 33 pa z Hrvaško. Prav velikih naselij ob sami reki ni.
Pri nas počasi tekoča reka je bila znana po plavajočih mlinih, nekoč jih je bilo na reki 94. Danes pa si lahko ogledate le še obnovljeni Babičev mlin s plavajočim vodnim kolesom pri Veržeju, ter na novo zgrajeni plavajoči mlin v Ižakovcih. Mura je znana tudi po številnih še danes delujočih brodovih in je poleg Drave edina slovenska zlatonosna reka.

Mura

Mura

Z vijugavim tokom ustvarja okljuke ali meandre, ki jih voda kasneje predre in teče po bližnjici, na okljuku pa nastane mrtvica. Življenje daje celotni pokrajini: poplavnemu gozdu, prodiščem, živalim, rastlinam kakor tudi ljudem. Spomladi in jeseni, ko se količina vode v strugi poveča, občasno prestopi bregove in zalije celotno loko, kar pomeni vse od rečnega korita, prodišč, poplavnega gozda do mrtvic. Visoka podtalnica pa da življenje tudi bolj oddaljenim vlažnim travnikom. Za takšne naravne odseke je značilna velika pestrost živega sveta, ki ga pri nas le stežka najdemo še kje drugje.

5. ŽIVLJENJE V MURI IN OB NJEJ

Na samo reko ni vezano veliko živali in rastlin, ki se bolje počutijo na bregovih kot pa v hitri reki. Kljub temu je bilo ugotovljeno, da v reki Muri in njenih pritokih živi preko 40 vrst rib, nekoč pa so tod živele še nekatere druge vrste; potočna postrv Salmo trutta m. fario in celo tako imenitna vrsta, kot je kečiga Acipenser ruthenus iz družine

jesetrovk. Zaradi nespametnega ravnanja v preteklosti danes v Muri živi tudi devet neavtohtonih vrst rib, ki jih je sem zanesel človek.
Zelo zanimive vrste ptic se naseljujejo na strmih rečnih bregovih, ki jih vsako leto na novo ustvari deroči tok reke. Med te sodijo vodomec, breguljka in veliko redkejši in izredno pisani čebelar. Vsem je skupno, da si rove, v katerih si na koncu naredijo gnezdo, izkopljejo v obrežne stene s primernim materialom.

V Muri živi tudi vidra in na vodo vezan sesalec bober (njegovo delo vidno na otoku reke Mure pri Ceršaku – na sliki). Med pticami, ki gnezdijo na vodi, je mali ponirek, črna liska in zelenonoga tukalica.

Lencov ribnik tik ob Muri

sinička

Bregove rek, prav tako mrtvic vse pogosteje preraščajo tujerodne rastline: orjaška zlata rozga, žezava nedotika, japonski dresnik, vse pogostejša pa je navadna barvilnica. Vse omenjene vrste so izredno agresivne in prilagodljive ter izrivajo našo avtohtono vegetacijo.

Mrtvice

Mrtvice so izreden življenjski prostor za celo vrsto rastlin in živali. Prav v njih lahko najdemo nekatere najbolj zanimive in značilne rastline, naseljene na območju ob Muri. Med prvimi nam v oči padejo veliki beli cvetovi lokvanja. Pogostejši je njegov sorodnik rumeni blatnik z manjšimi rumenimi cvetovi. Tod raste še veliko zanimivih rastlin, kot so: streluša, ki ima kar tri vrste različnih listov, škarjica, kateri listi prej spominjajo na agavo kot na vodno rastlino. V mrtvicah ob muri bomo srečali še žabji šejek, vodni orešek, kobuljasto vodoljubo, plavajočo praprot plavček, …

mrtvica pri Tratah

Pester je tudi živalski svet - med predstavniki žuželk kačji pastirji (ob mrtvicah in v njih ugotovljenih čez trideset vrst, ob Muri pa kar 50 vrst). Po mrtvici je slovensko ime dobil tudi eden izmed njih, mrtvični spreletavec, ki v Sloveniji velja za kritično ogroženo vrsto. Prisotne so tudi medicinske pijavke, v nekaterih mrtvicah pa tudi ribe – odkrita je bila velika senčica, vrsta, ki pri nas živi samo v mrtvicah ob Muri, dvoživke (zelena žaba, pisana žaba, zelena rega, navadna

krastača, rjave žabe, nižinski urh, pupki. Ob mrtvicah je pogosta tudi kača belouška in njena sorodnica kobranka.

Mrtvice so zanimive tudi za ptice. Kjer je dovolj trsta, gnezdita rakar in mala bobnarica, kjer je več ščavja, pa bičja trstnica, v bolj odmaknjenih in močno zaraščenih mrtvicah nas lahko preseneti še grahasta tukalica.

Poplavni gozdovi

Poplavni gozdovi zavzemajo največji delež ob reki, razprostirajo pa se predvsem znotraj visokovodnih nasipov. V grobem jih lahko razdelimo na dva dela:

- združbo mehkolistnih listavcev, ki rastejo na najbolj mokrotnih tleh (vrbe, topoli, črna jelša) in
- združbo trdolistnih listavcev (hrast dob, gaber), ki ju voda doseže le poredko, odvisna sta od podtalnice.

V spomladanskem času tla prekrijeta veliki in mali zvonček. Nekoliko pozneje, v manjšem obsegu, bela barva še enkrat preplavi gozd s čemažem, ki ga zagotovo prepoznamo po vonju po česnu. Prav v tem času se v grmovnem sloju pojavijo cvetovi kovačnika, ki so rumenkastobeli, pogosto tudi rdeče nadahnjeni in najlepše dišijo v večernih urah.

V poplavnih gozdovih živi črna štorklja, ki je veliko plašnejša od svoje bele sorodnice bele štorklje, družbo pa ji delajo še nekatere v slovenskem pogledu imenitne vrste, kot sta srednji detel in belovrati muhar. Na krajih, kjer raste hrast, lahko v poletnih mesecih srečamo enega naših največjih hroščev, rogača, ki lahko zraste krepko čez pet centimetrov in je le eden izmed več kot 1300 vrst hroščev, kolikor jih je bilo najdenih ob Muri.

Mura prestopi bregove – 29.04.2006

Reka Mura – NATURA 2000

Območje tako imenovane notranje reke Mure je opredeljeno kot varovano območje po Naturi 2000 po dveh direktivah: po Direktivi o pticahi, po kateri je to območje namenjeno varovanju preko 30 vrst ptic in po Direktivi o habitatih, po kateri je to območje namenjeno ohranjanju osmih habitatnih tipov ter 21 rastlinskih in živalskih vrst. V Naturo 2000 spada del reke Mure od Radencev do meje s Hrvaško oziroma Madžarsko, medtem ko je bil prvotno predlagani del od Radencev do Šentilja izločen in sodi v Naturo 2000 mejna Mura na avstrijski strani.

6. GNEZDILNICE ZA PTICE

Da gnezdilnica kar najbolj služi svojemu namenu, je zelo pomembno:

- da je funkcionalna in varna; dovolj prostorna za leglo (velikost neposredno vpliva na velikost legla), kvalitetno izdelana,
- da v gnezdilnico ne nameščamo nobenih klinčkov in drugih pripomočkov za oprijemanje in plezanje, ker so pticam v napoto,
- da jo lahko s sprednje strani ali z vrha odpremo, da po končani gnezditvi odstranimo staro gnezdno gradivo; kar najbolj naj posnema naravno duplo,

- da odstranimo staro gnezdo, ker se v gnezdnem gradivu velikokrat nahajajo razni zajedalci, s tem gnezdo pripravimo za naslednjo gnezditev,
- ustrezna velikost vhodne odprtine, saj je od nje odvisno, katera vrsta ptice bo gnezdilnico lahko naselila, …

Klasične gnezdilnice in gnezdilnice za sove

Ob šentiljski poti smo do sedaj namestili 27 klasičnih gnezdilnic z vhodno odprtino 26 in 32 mm za male ptice pevke in 3 gnezdilnice za sove. Namestili smo jih na drevesa z dvema žicama. Med žice in deblo smo zagozdili lesene klinčke, da ne pride do poškodb drevesa.

Tabela z dimenzijami gnezdilnic (vse mere so v cm, debelina lesa = 2cm):

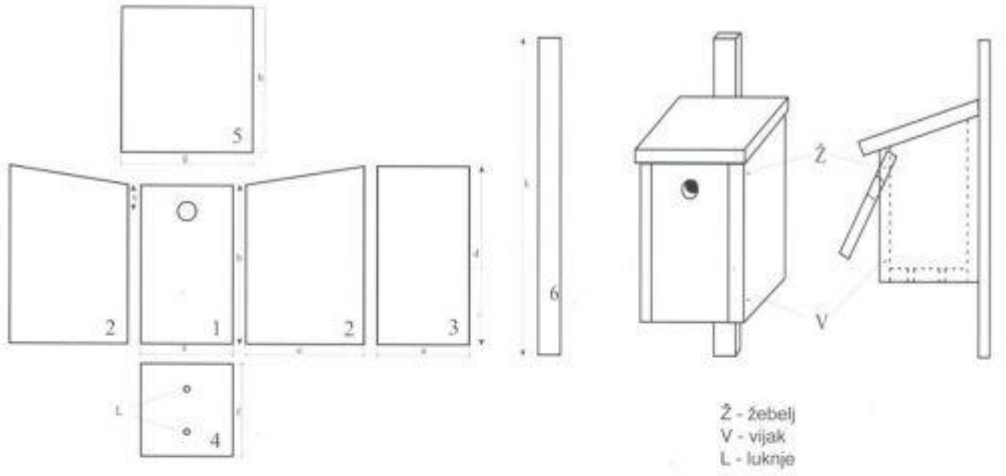

Tabela z dimenzijami gnezdilnic (vse mere so v cm, debelina lesa = 2 cm)

Del		A	B	C	D	E	F	G
1 Prednja stena	a	14	14	14	16	18	18	25
	b	24	24	24	30	35	35	44
	c	5	5	5	5,5	6	6	9
vhodna odprtina	∅	2,8 okrogla	3,2-3,4 okrogla	4,5 višina 3,0 širina	4,5-5 okrogla	6,5-7 okrogla	8,5 okrogla	15 višina 12 širina
2 Stranska stena	b	24	24	24	30	35	35	44
	d	27	27	27	34	40	40	50
	e	18	18	18	20	22	22	29
3 Hrbet	a	14	14	14	16	18	18	25
	d	27	27	27	34	40	40	50
4 Tla	a	14	14	14	16	18	18	25
	f	14	14	14	16	18	18	25
5 Streha	g	20	20	20	22	24	24	31
	h	22	22	22	26	30	30	40
6 Nosilna letev	i	4	4	4	4,5	5	5	6
	k	47	47	47	58	66	66	80

Legenda:

A = plavček, menišček, čopasta sinica
B = velika sinica, belovrati in črnoglavi muhar, vijeglavka, brglez
C = pogorelček, šmarnica
D = škorec, mali skovik
E = smrdokavra, veliki skovik, čuk
F = duplar, kavka, koconogi čuk
G = lesna sova

7. GNEZDILNICE ZA PTICE OB ŠENTILJSKI POTI

V planinskem društvu se zavedamo, da so poleg vzdrževanja Ribniške koče, in planinskih poti, organizacije in izvedbe pohodov in čistilnih akcij, zelo pomembne tudi druge aktivnosti, kot na primer delo z mladimi planinci, varstvo narave, obeleževanje naravovarstvenih dni, osveščanje planince. V odseku za varstvo narave v PD se je med drugimi porodila tudi ideja o nameščanju gnezdilnic za ptice ob Šentiljski poti. K nameščanju želimo pritegniti čim več planincev, zato na akcijo povabimo vse člane PD, mlade planince in katerega od strokovnjakov s področja varstva narave.

Zakaj gnezdilnice?

Obstaja kar nekaj razlogov, zakaj je potrebno nameščati gnezdilnice po vrtovih, parkih in gozdovih:

- V naravi, zaradi naših človeških posegov, primanjkuje naravnih dupel. Iz gozdov in vrtov se odstranjujejo vsa bolna in odmrla drevesa, v katerih si detli in žolne kot primarni duplarji dolbejo svoja dupla, ta dupla pa potem naslednja leta zasedejo sekundarni duplarji, kot so: sinice, brglez, muharji, škorec in smrdokavra, …
- Z nameščanjem gnezdilnic po vrtovih in parkih, v katerih še ni starega drevja, ustvarimo primerna gnezdišča za sekundarne ptice duplarice. Posebno sinice, brglez, pogorelček, šmarnica, poljski in domači vrabec ter muharji so zelo zaželeni v vrtovih, ker po sadnem drevju pobirajo žuželke in njihove ličinke ter na ta način skrbijo za ravnovesje žuželk okoli našega doma.
- Vzgojni oziroma sociološki razlog: Mnogim ptice pooseblјajo pristen stik z naravo. To velja še posebno takrat, kadar jih privabimo v bližino svojih bivališč: pozimi s krmilnicami, spomladi in poleti pa z gnezdilnicami. Na ta način lahko ptice nemoteno opazujemo pri njihovem vsakdanu. Ti »opazovalni rekviziti« sodijo na vsak vrt. Na ta način se gnezdeče ptice približajo človeku, ki tako razvija posluh za naravo in njeno ohranjanje.

Izdelava gnezdilnic

Klasične gnezdilnice

K sodelovanju smo povabili g. Željka Šalamuna, naravovarstvenega nadzornika iz Društva za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije (DOPPS), strokovnjaka s področja varovanja ptic in njihovih habitatov na področju reke Mure. Smo v stalnem stiku, tako da zmeraj prejmemo natančna navodila glede izdelave, načina in časa namestitve in čiščenja gnezdilnic, kakor tudi o vsem na kaj moramo biti pozorni. Gnezdilnice izdelujejo stanovalci Zavoda Hrastovec.

Že nameščene gnezdilnice:

25.03.2009 – Svetovni dan voda

K sodelovanju smo povabili učence OŠ Sladki Vrh. Pod vodstvom mentorice planinskega krožka, ga. Maje Trojner, so otroci nižjih razredov pripravili krajši program. Vse prisotne je pozdravil predsednik PD Paloma Franc Perko in vodja

odseka za varstvo narave Darko Lorenčič. Povabilu se je odzval tudi Željko Šalamun iz DOPPS, ki je predstavil pomen varovanja ptic in njihovih habitatov in načine za pomoč pticam, ki jih lahko izvajamo sami. Podal je razlago, kako se izdelajo gnezdilnece za določeno vrsto ptic, iz katerih materialov se lahko izdelajo, kje in kako se nameščajo, navedel razloge za nameščanje… Skupaj z učenci smo namestili tri gnezdilnice v neposredni bližini osnovne šole.
Člani PD smo pod vodstvo g. Šalmuna namestili še šestnajst klasičnih gnezdilnic ob Šentiljski poti, na lokaciji od Belega vrha do kanala reke Mure.
Nameščanja gnezdilnic so se udeležili tudi stanovalci Zavoda Hrastovec, ki so gnezdilnice izdelali. Njihovo zadovoljstvo in veselje je bilo nepopisno.

Nameščanje prve gnezdilnice pred OŠ Sladki Vrh

Beli vrh

29.11.2009 – čiščenje gnezdilnic
Člani Odseka za varstvo narave smo opravili popis gnezdenja in čiščenje gnezdilnic. Ugotovili smo, da so ptice gnezdile v devetih od devetnajstih gnezdilnic. Zanimiva je bila tudi ugotovitev, da so ptice gnezdile predvsem v gnezdilnicah, ki so nameščene na listnatem drevesu. Odločili smo se, da praznih gnezdilnic tokrat ne bomo prestavljali, to bomo storili v jeseni, če bodo ponovno prazne.

Hura – naseljena

gnezdo

20.03.2010 – pohod ob Svetovnem dnevu voda ob reki Muri
Tokrat smo izvedli pohod ob reki Muri, del pohoda je potekal po Avstrijski strani, del po Šentiljski poti, od Trat do Ceršaka. K sodelovanju smo povabili g. Simona Balažica, vodjo projekta Moja Mura, ki nas je pred in med pohodom seznanjal o posebnostih reke Mure in o vplivih morebitnih posegov na njej – hidroelektrarne. Po

pohodu smo namestili osem klasičnih gnezdilnic ob Šentiljski poti, in sicer na delu poti od Trat proti Sladkemu Vrhu.

Pohod ob Muri

bober

08.05.2010 – počastite dneva reke Mure

Odsek za varstvo narave in Odsek za delo z mladimi (mladi planinci Osnovne šole Rudolfa Maistra Šentilj) je v počastitev dneva reke Mure organiziral pohod po delu Šentiljske poti od Šentilja do Ceršaka. Namen pohoda je bil seznaniti mlade planince o ogroženosti ptic, obnovili in poglobili smo znanje o sovah in na ustreznih mestih namestili tri gnezdilnice za sove, ki so jih prav tako izdelali stanovalci Zavoda Hrastovec. Mladim planincem smo razdelile gradivo o pticah, ki nam ga je posredoval g. Šalamun iz DOPPS-a (Pomagajmo pticam – nameščajmo gnezdilnice, Spremljajte prihod pomladi skupaj z nami, Opazovanje ptic okoli doma).

Pri nameščanju gnezdilnic smo bili pozorni, da niso izpostavljene celodnevnemu sonci, da v bližini ni prisotna električna in telefonska napeljava, na višino nameščanja nad 4 m

… vse o sovah

… poimenovali smo jo »vila Alen«

Nadaljevanje projekta:

- opazovanje ptic ob Muri v sodelovanju z DOPPS (permanentno),
- vzdrževanje gnezdilnic (permanentno),
- popuščanje objema žice, da ne pride do poškodb drevesa (vsako jesen)
- popis in čiščenje obstoječih gnezdilnic (vsako jesen),
- namestitev gnezdilnic na ostalih odsekih Šentiljske poti ob Muri (2011, 2012),
- k sodelovanju pritegniti večje število planincev,
- pridobivanje sredstev za izdelavo gnezdilnic (donatorji).

8. ZAKLJUČEK

V opisu programa za usposabljanja varuhov gorske narave so navedeni splošni cilji:

- seznaniti se s pomenom vsebin s področja spoznavanja in varovanja gorske narave za delovanje planinske organizacije,
- doseči razumevanje pojmov, dejstev, procesov in zakonitosti s področja žive in nežive narave in pestrosti življenja,
- pridobivanje dodatnih znanj, potrebnih za zaznavanje in razumevanje ekoloških pojmov,
- razvijati odgovoren odnos do okolja in narave in spodbuditi interes za njegovo aktivno varovanje,
- vzpodbujati spoznanja, da je človek sestavni del narave,
- razvijati spoštovanje do vseh oblik življenja in razumevanje o medsebojni povezanosti žive in nežive narave,
- spodbujati kritično presojanje o škodljivosti in negativnem vplivu pretiranih človekovih posegov v naravno okolje,
- seznaniti se z globalnim pomenom gorskih ekosistemov,
- vzpostaviti partnerstva pri aktivnostih za varovanje gorskega sveta.

V PD Paloma želimo delovati v skladu z vsemi navedenimi cilji. V veliki meri nam uspeva. Prav naravovarstveni pohodi in razne akcije so priložnost za osveščanje udeležencev. Posebej nas veseli, da v projektih aktivno sodelujejo tudi mladi planinci.

KDOR IŠČE CILJ,
BO OSTAL PRAZEN, KO GA BO DOSEGEL,
KDOR PA NAJDE POT,
BO CILJ VENO NOSIL V SEBI.

Nejc Zaplotnik, Pot

9. VIRI:

- PD »Paloma« Sladki Vrh; http://pd.paloma.si/
- GEA; http://www.gea-on.net/
- NATURA 2000 – Biseri slovenske narave; http://www.natura2000.gov.si/
- BIO MURA; http://www.biomura.si/slo/rekaMura.aspx
- http://www.gnezdilnice.si/
- http://www.ptice.si/
- http://kvgn.pzs.si/
- fotografije; lastne, panoramski posnetki Tadej Ferk